بسم الله الرحمن الرحیم

IN THE NAME OF GAD

تقدیم به
شهیدان و امام شهیدان

Present to our martyrs and their Emam

به پاس زحمات پدر و مادر
صبر وشکیبائی همسر و فرزندان

Thanks to my mother and father’s trouble
and my consort and children’s patient

آموزش نقاشی چهره

رنگ روغن . آبرنگ . گواش

غلامرضا قلی پور

Instructing Portrait

oil technique . water-color . guash

G . R . GHOLIPOOR

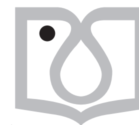
سرشناسه : قلی پور، غلامرضا، ۱۳۳۹
عنوان و نام پدیدآورنده : آموزش نقاشی چهره (رنگ روغن ،آبرنگ، گواش)/غلامرضا قلی پور
مشخصات نشر: تهران ، سازمان بنیاد شهید و ایثارگران ، معاونت پژوهش و ارتباطات فرهنگی ، نشرشاهد، ۱۳۸۶
مشخصات ظاهری : ۵۰ ص.؛ ۲۲×۲۹ س م .
شابک : ۳-۳۰۰-۳۹۴-۹۶۴
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : عنوان به انگلیسی :
G . R . GHOLIPOOR Instructing Portrait oil technique . water-color . guash
موضوع : نقاشی تک چهره -- فن .
موضوع : طراحی صورت -- راهنمای آموزشی .
شناسه افزوده : سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران . نشرشاهد.
رده بندی کنگره : ۱۳۸۶ ۸آ۸ /ND۲۲۰۰
رده بندی دیویی : ۷۵۷
شماره کتابشناسی ملی : ۱۱۷۷۲۹۵

آموزش نقاشی چهره

غلامرضا قلی پور

مؤلف :	غلامرضا قلی پور
ناشر:	نشر شاهد
گرافیست :	احمد جعفری
عکاس :	قاسم قلی پور ـ سیدآبادی
ناظرچاپ :	رضا صفری
نوبت چاپ :	اول ـ بهار ۱۳۸۷
شمارگان :	۵۰۰۰ جلد
چاپ :	
لیتوگرافی :	
صحافی :	
شابک :	۳-۳۰۰-۳۹۴-۹۶۴

سخن ناشر

هنر نقاشی از دیرینه ترین هنرهای بشری است که آدمی از آن هنگام که بر دیوارهای غارها عواطف خویش را حک می کرد تا کنون که بر بوم و کاغذ، رؤیاهای خویش را نقش می زد، همواره بر آن بوده است تا آنچه را می اندیشد و ادراک می کند به زبان تصویر بیان کند؛ چرا که سخنانی وجود دارند که نمی توان به سادگی بر زبان آورد یا نوشت و تنها می توان آن‌ها را نشان داد.

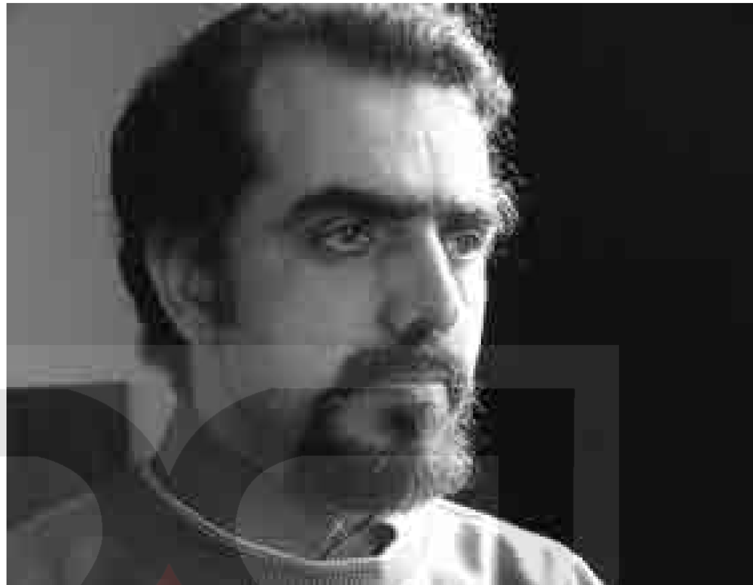
گر چه چندی است که فن عکاسی توانسته است تصاویر واقعی خود را از جهان به عنوان گونه ای از هنر معرفی کند، اما هرگز نتوانسته است به جایگاه دیرینه ی هنر نقاشی دست یازد و این هنر حتی آنگاه که می کوشد واقعیت صرف را تصویر کند چنان است که ازعکس همان واقعیت، جذاب‌تر است واین راز ماندگاری شیوه‌ی چهره‌نگاری (پرتره) درهنر نقاشی است .

حال اگر در شیوه‌ی چهره نگاری تلاش شود تا چهره‌هایی کشیده شوند که خود هنرمندان هنرشهادت بوده اند، چقدر می تواند بر ارزش و اعتلای این شیوه بیفزاید؛زیرا چهره‌هایی سزاوار نگاشته شدن است که تاریخ هرگز آن ها ازخاطر نخواهد برد.

The Publisher's Note

Painting is one of the most archaic arts developed by man. Since he engraved his emotions and feelings on the cave walls till now that he is marking his dreams on canvass and paper human has been always trying to portray and display what he thinks and understand in the language of pictuer because there are some words wich can not be expressed through speech but can be merely showed. Although an almost long time has passed since photography got capable to introduce its real photos of the world as a type of art; it has never been capable to reach the lofty and ancient position of painting and this art, that is painting, is so marvelous that it turns out to be more attractive thanthe photo of a reality and object even when it tries to depict the mere reality and fact. This is the key to the decoding the secret of endurance of portraiture in painting.

Now if in portraiture method an effort is made to draw some portraits whose manifestations have been the artists of the art of martyrdom how greatly it can enhance the value and loftiness of this method because the figures deserve to be portrayed that history will never efface their memory off our minds.

غلامرضا قلی پور

متولد ۱۳۳۹ بابل

- فارغ التحصیل دانشگاه هنر تهران
- فعالیتهای هنری: نقاشی، گرافیک و خوشنویسی
- دریافت **لوح سپاس هنر ایثار و مقاومت** از معاون رئیس جمهور و رئیس‌بنیاد شهید وامور ایثارگران
- دریافت **لوح تقدیر هنر دفاع مقدس** از وزیر ارشاد "سال ۱۳۶۸"
- برنامه ریزی و برگزاری چندین جشنواره فرهنگی و هنری شاهد
- دبیر اجرایی سومین کنگره فرهنگ وادبیات شهادت سال ۱۳۸۳
- تدوین برنامه های آموزشی هنرهای تجسمی جهت هنرجویان شاهد و ایثارگر
- شرکت در چندین نمایشگاه جمعی
- داوری در چندین **جشنواره ی هنرهای تجسمی ـ شاهد و پرسش مهر**

GHOLAM REZA GHOLIPOOR

- Place and date of birth: Babol (Western Band Pey) 1339 - Educated in Tehran Art University.
- Artistic Activities: Painting, Graphic & Calligraphy
- Gained Tablet of Thanks for Generosity & Resistance Art from Vice President and the chief of Bonyad-e-Shahid and Isargaran Affairs
- Gained Tablet of Thanks for Holy Defend Art from ,Minister of Culture (1386)
- Planning and Performance of several Shahed cultural and . artistic festivals
- Compiling educational programs of Visual arts for Shahed l~ & Isargar students.
- Executive Secretary of the Third' Congress of Culture and
: Literature of Martyrdom (1383)
- Attending Several group exhibitions
- Judgment in several visual arts, Shahed & Mehr Question Festivals

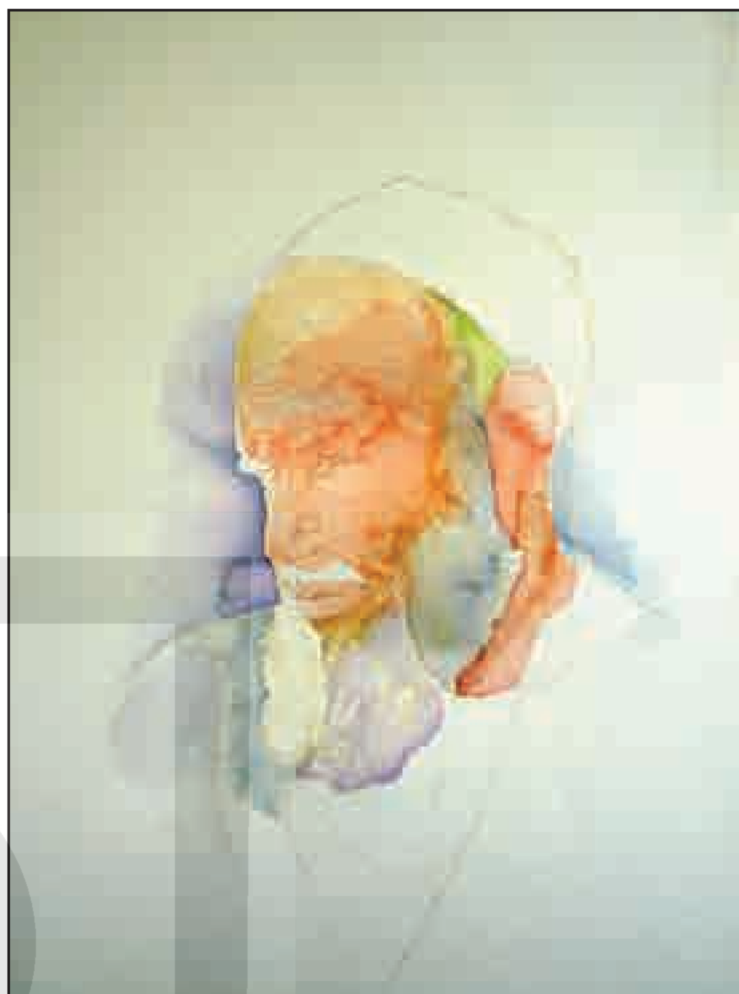
نقاشی پرتره یا چهره نگاری از دوره‌ی کلاسیک تا به امروز همواره در بین هنرمندان به طور متناوب، متداول بوده و هر نقاشی در طول عمر نقاشی خود در زمینه پرتره نیز آثاری را خلق کرده است: از آثار داوینچی و میکل آنژ و رامبراند گرفته تا پیکاسو؛ منتهی هر نقاشی به سبک و شیوه مخصوص به خود آثاری را به یادگار گذاشتند که بعضی از آثار آنها جزء شاهکارهای تاریخ نقاشی محسوب می شوند، مثل آثار رامبراند و لبخند ژوکند"داوینچی".
نقاشی پرتره یا چهره نگاری مرسوم امروزه با ورود شیوه نقاشی غربی به ایران متداول شده است. از اواخر دوره صفویه تا دوران افشاریه و زندیه و قاجار گرفته تا معاصر که سرآمد همه آنها آثار **استاد کمال الملک** می باشد؛ به نوعی‌می توان گفت که نقاشی پرتره مقبول و متداول در ایران از مکتب کمال الملک رواج یافته است.
در دوران نقاشی بعد از انقلاب خصوصاً در بین نقاشان هنرمندان متعهد هم به لحاظ استقبال جامعه توجه به نقاشی پرتره بیشتر شده است. به همین جهت نقاشی پرتره از شخصیت های انقلاب ـ خصوصاً شهدای گرانقدرـ توسط خیلی از هنرمندان اجرا شده که شاخص ترین آنها را می توان به **استاد خروش**، تکنیک رنگ روغن و **استاد زرین** قلم ، تکنیک گواش و**استاد خرمی نژاد** و **استاد طاهری** اشاره نمود.
پس از سالها تجربه در زمینه نقاشی پرتره از طریق مشاهده نظری از آثار اساتید و تجربه عملی در نقاشی از چهره‌ی مقدس شهدای گرانقدر که توفیق اجرای آنها در دوران دفاع مقدس دست داد و به توصیه جمعی از هنرمندان شاهد و ایثارگر وبا تشویق و تاکید تنی چند از دوستان هنرمند، تصمیم به تدوین کتاب **آموزش نقاشی چهره** گرفته شد. برای اجرای تصاویر مورد نظر در این کتاب نیز از چهره‌ی ۱۰ تن از شهدای شاخص با حالت و فیگور مختلف انتخاب شده که ۸ تصویر با تکنیک رنگ روغن، یک چهره با تکنیک آبرنگ و یک تصویر با تکنیک گواش اجراء شده است . در اجرای نقاشی سعی شده از شیوه‌ی معمول و ساده اجراء شود و از به کار بردن رنگ و قلم اغراق‌آمیز به جهت آموزشی بودن کار پرهیز شده تا دریافت کار توسط علاقمندان آسان گردد.
جا دارد از همه‌ی عزیزانی که به شکل گیری این اثر کمک ویاری کردند، تشکر و قدردانی نمایم .
آقایان محمدعلی فقیه، دکتر کاظم حسنوند، استاد غلامعلی طاهری ، مسعود صبوری و هنرکده عرفان

غلامرضا قلی پور

Portrait painting has been periodically common between artists from classic era until today and every painter has created such paintings during his painting life: from Da Vinci, Michael Angelo, and Rembrandt to Picasso. But each of them has its own method, some of them are amongst the masterpieces of painting history like: Rembrandts' and Da Vinci's Mona Lisa. Modern portraits have been propagated in Iran by entering Westren painting methods. From the last days of Safavieh and through Afsharieh, Zandieh and Ghajarieh dynasties to now of which Kamal 01
I Molks' paintings are the most eminent. Actually portraits have been . common from Kamal 01 Molk's school in Iran. After Islamic Revolution, portrait painting especially amongst those in line with the Revolution has received more attention. Hence, portraits of Many Revolutionary characters- especially the martyrs- have been.
depicted by the portraitists naming the famous ones: Mr. Khoroush's oil techniques, Mr .Zarrin Ghalam's guash techniques and Mr. Khorraminejad and Mr. Taheri.
After years of experiencing in portrait painting by observing Master's works and practicing portraits of the respected martyrs during the Holy Defense and due to some of Isargar artists' advice and my friends' encouragement and support, I decided to edit the book "Instructing
! Portrait". The book's pictures are chosen from the portraits often famous martyrs with different figures, eight of them with oil technique, one with water-color and one with guash. Considering pedagogic aspect of the book I've tried to use a common and simple method in the paintings and to avoid exaggerated color and brush to ease understanding of learners.
At the end, I would like to thank all who helped me in completion of this book.

GHOLAM REZA GHOLIPOOR

EMAM ROOHOLLAH KHOMEINI

حضرت امام خمینی رحمة‌الله‌علیه

کوشش و تجربهٔ 1 Demonstration

گام اول Step 1

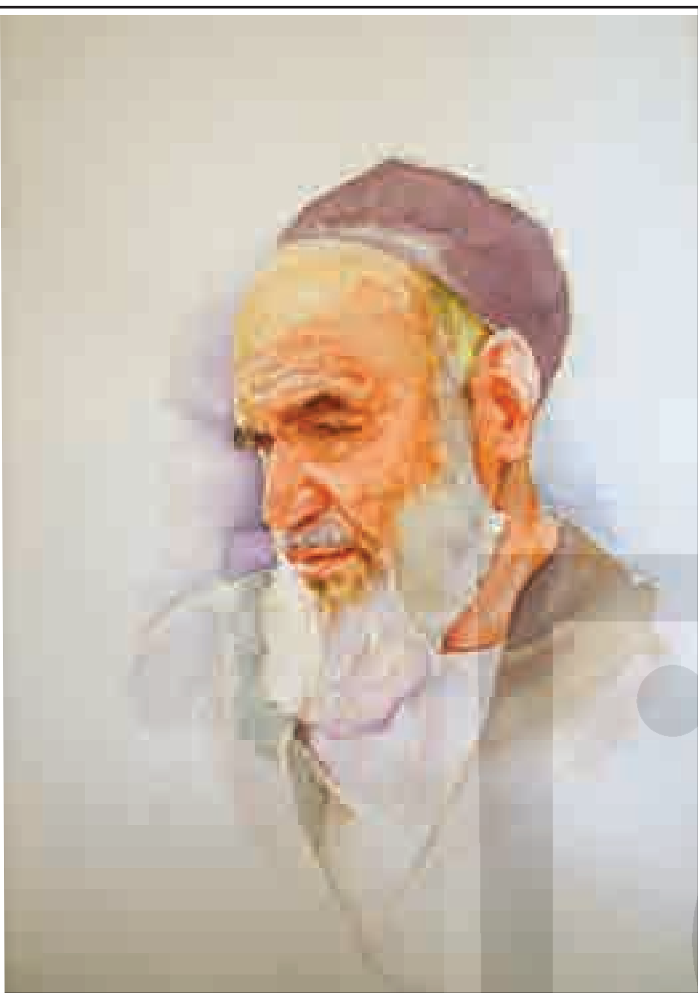
برای شروع کار با ابرنگ بعد از انتخاب کاغذ مناسب و مخصوص ابرنگ به تناسب ابعاد کاغذ که برای کار در نظر گرفته شده است کاغذ را بروی صفحه ای تخت که اصطلاحا به ان شاسی می گویند با استفاده از چسب کاغذی یا اب چسب چهار طرف کاغذ به صفحه شاسی کاملا چسبانده می شود این کار باعث می شود که در حین کار صفحه کاغذ بر امدگی های کار صاف شود قبل از شروع کار بهتر است دو لیوان اب یکی برای شستن قلم مو و دیگری برای ترکیب با رنگ استفاده شود و همچنین دستمال پارچه ای برای تمیز کردن قلم مو که بعد از شستن مورد استفاده قرار می گیرد آماده شود.

To begin with water-color, first, choose an especial paper, then stick it to a flat board using liquid or paper glue. This prevents the paper to be swelled during painting. It is better to prepare two glasses of water, one for washing the brush, the other for making the colors. Also, a clean cloth is needed to dry the brush.

گام دوم Step 2

بعد از طراحی چهره مورد نظر بر روی کاغذ قبل از رنگ گذاری نقاطی از صورت را که در معرض نور شدید می باشد با استفاده از چسب میسکیت با قلمو پوشش می دهیم بعد از خشک شدن آن از قسمت های روشن پوست صورت رنگ گذاری می شود رنگ باید کاملا روحی باشد جرمیت رنگ باید به خصوص در مرحله زیر رنگ گذاری کم باشد و در ادامه به همان صورت نقاط تیره تر آن رنگ گذاری می شود در مرحله زیر رنگ گذاری بهتر است لایه های رنگ خیس در خیس گذاشته شود زیرا باعث می شود ادغام مرز سایه روشن زیباتر انجام گیرد حتی در بعضی موارد زیبائی خاصی به تصویر می دهد در این مرحله تا حدودی حجم و بافت کلی صورت مشخص می شود

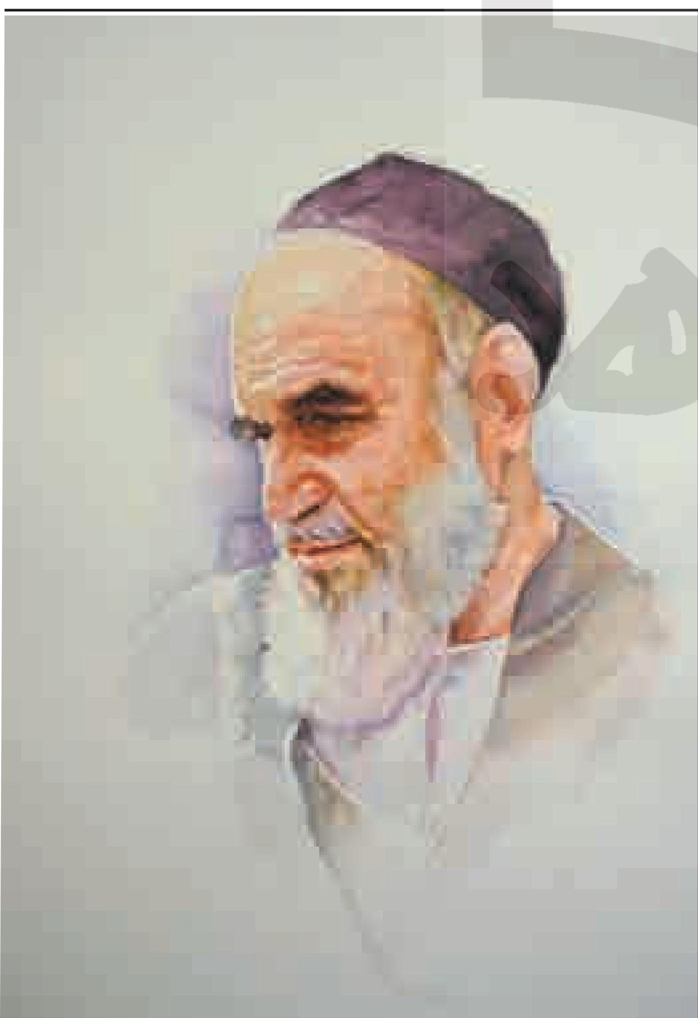

After ,drawing the portrait and before painting, the parts under heavy light will be covered by the brush and Miskit glue. After , drying, the light parts of face will be painted. The paint must be completely thin and must not be so thick, especially in pre-painting Step. The darker points will be painted in the same way. In pre-painting Step, it is better to put the paints wet on. This makes mixing of dark and shade border better, and in some cases gives an especial beauty to the picture. In this Step, the volume and texture of the face will be distinguished.

گام سوّم Step 3

در این مرحله ضمن انجام سایه های صورت سطح کلاه و لباس نیز زیر رنگ گذاری و در ادامه فضاهای مختلف صورت با لایه های رنگ متناسب رنگ گذاری شده است از جمله در قسمت های ابرو زیر رنگ چشم ها لب بینی مو و ریش کار شده است

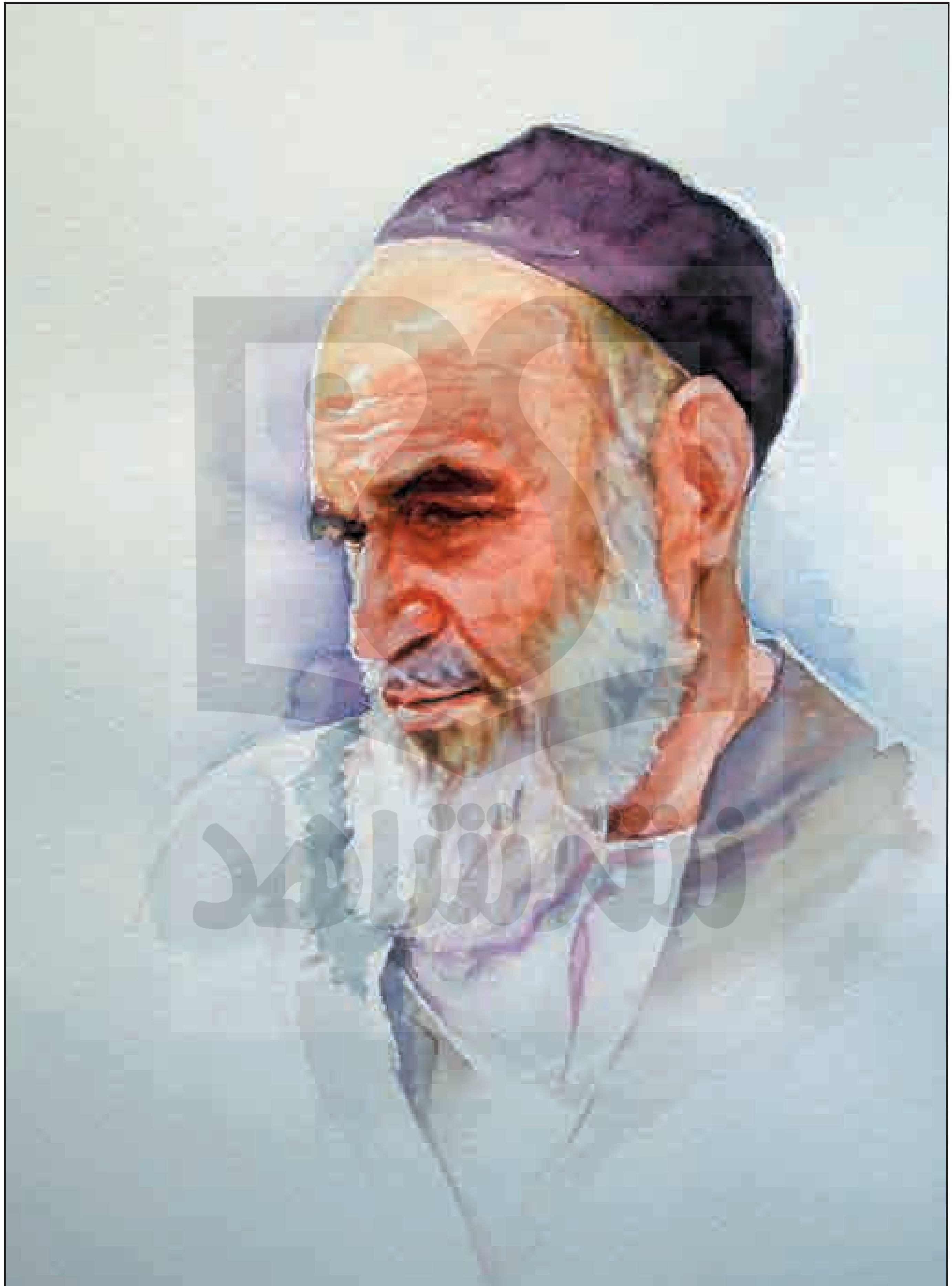
In this Step, beside doing the shades of face, the surface of hat and clothes are also be painted and then different parts of face will be painted with the proper color, including eyebrow, under eye's color, lips, hair and beard.

گام چهارم Step 4

در ادامه پرداختن به جزئیات صورت نقاط تاکیدی لازم در قسمت های مختلف با استفاده از رنگ تیره لازم هر قسمت به جزئیات و حالت صورت پرداخته می شود از جمله خطوط تاکید چشم ها ابروها خط بین لب‌ها سطوح تیره کلاه .
بعد از اطمینان از پایان کار نقاط روشن صورت که در ابتدا با چسب میسکیت پوشانده شده بود برداشته می شود تا نورهای صورت خود را نشان دهد

In continuation of paying to details of face, the emphatic points of different parts like eye lines. Eyebrows, lip lines and dark parts of hat ill are polished by using dark colors. After ensuring from the end of work, the light parts of face which were covered with Miskit glue are removed for better manifestation. To remove the glue, use your nails or In mixing the colors and making the color degree, do not use white. You can use water for this purpose.

مقام معظم رهبری : این انقلاب بی نام خمینی در هیچ کجای جهان شناخته شده نیست .
Esteemed Leader of the Revolution: Without Khomeini's name this revolution is not recognized in any part of the world.

In next Step, we show the state and texture of the face by adding the shade of skin and other parts of the face. Also pre-painting of clothes will be done to show overall view of the portrait.
In painting different parts of face, the technique is similar to water-color, but in painting with gua,sh we can use a more powerful color and in the final stage use white mixed with the color of skin to show the light on the face, whereas in water- color we do not use white and also paying to details of face is possible in guash.

گام سوّم Step 3

در این مرحله، به جزئیات صورت از جمله حالت مو، ابروها، خطوط تاکیدی چشم ها، لب سایه‌های بینی و همچنین حالت حجم ریش کار شده.

In this Step, we will work on the details of face like hair style, eyebrows, lip's line, nose shades and also the style

گام چهارم Step 4

در این مرحله که اجرای کار رو به اتمام است، خطوط تیره‌ی حالت های مو و ریش و ابروها و چشم ها و همچنین لباس رنگ‌گذاری می شود و نقاط تاکیدی نور صورت و موی سر و لباس نیز با استفاده از رنگ روشن به کتاب شدت نور رنگ گذاری می گردد. در هنگام گذاشتن نور بر روی چهره، با برداشتن رنگ غلیظ قسمت نور، با جسمیت بیشتری حرکت وبا بهره گیری از سرعت قلم، رنگ گذاری نمود.

As we reach to end of work, the dark lines of hair styles, beard, eyes and clothes will be painted. The emphatic points of light of face and hair and clothes will also be painted by the use of light color. During painting of light of face, we make the brush's touch and speed better by removing the dense color

The Martyr Hemmat
شهید محمد ابراهیم همت

کوشش و تجربهٔ 2 Demonstration

گام اول Step 1

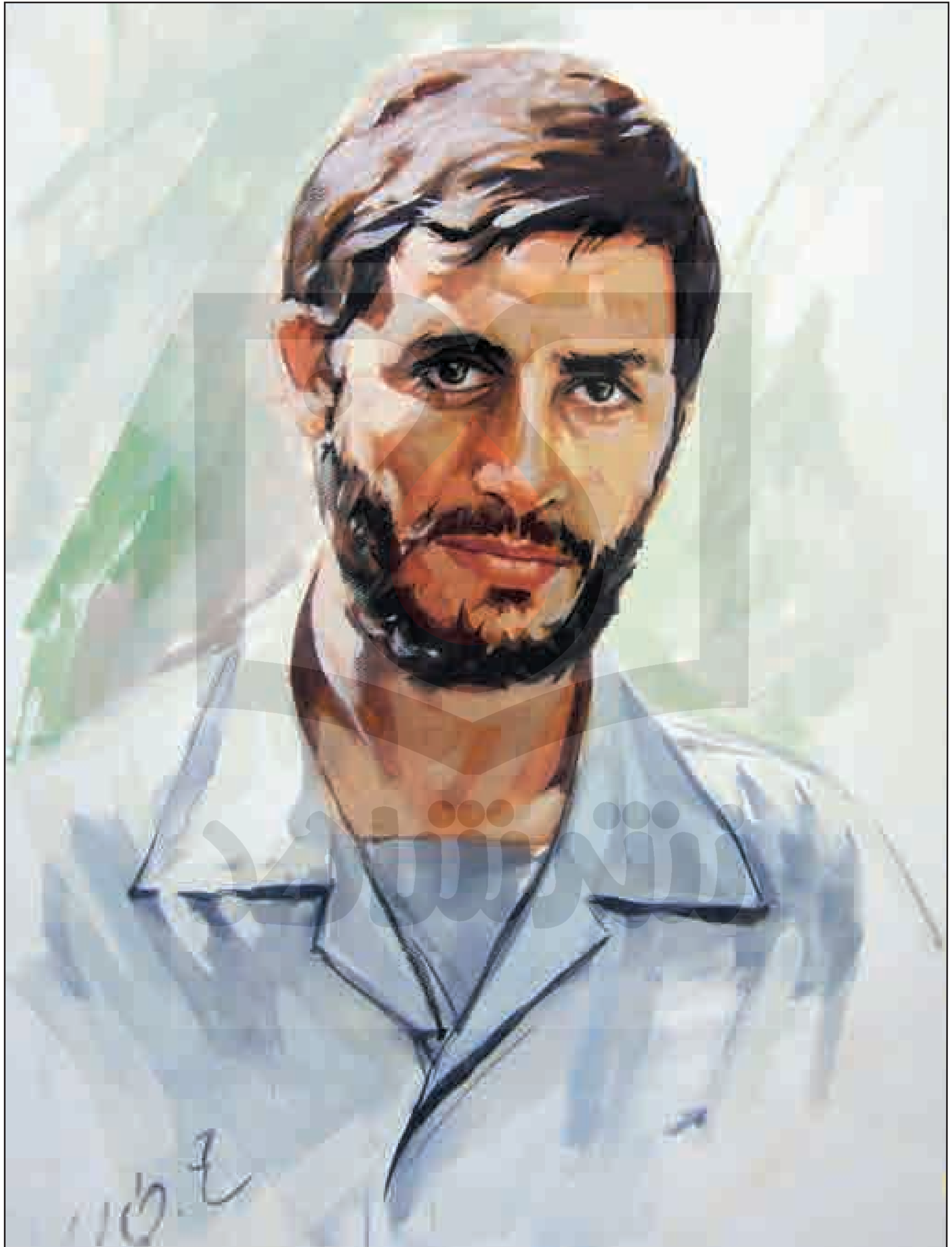
برای نقاشی با تکنیک گواش با استفاده از کاغذ بافت دار با گرم بالا بوم مخصوص گواش درست می شود. برای این کار کاغذ را کاملاً خیس کرده. بر روی شاسی که کلاف داشته باشد، با منگنه چسبانده می شود. برای کار نقاشی روی بوم مورد نظر باید کاغذ کاملاً خشک شده باشد . ابتدا نقاط کلی صورت با توجه به رنگ قالب پوست (حد وسط) که باید رقیق باشد. رنگ گذاری می شود. به همین صورت سطوح دیگر چهره، مثل چشم ها وموی سر، ریش، ابروها رنگ گذاری می‌شود؛ یا اصطلاحاً زیر رنگ گذاشته می‌شود.

To paint by guash, you must use a heavy textured paper as the board. To do this, make the paper completely wet and stick it with a press on a frame with skein. To paint on the board, the paper must be completely dry. First, paint the general part of 1 face considering the average color of the skin which should be dilute. This is the same for other parts: eyes, eyebrows, hairs and beard.

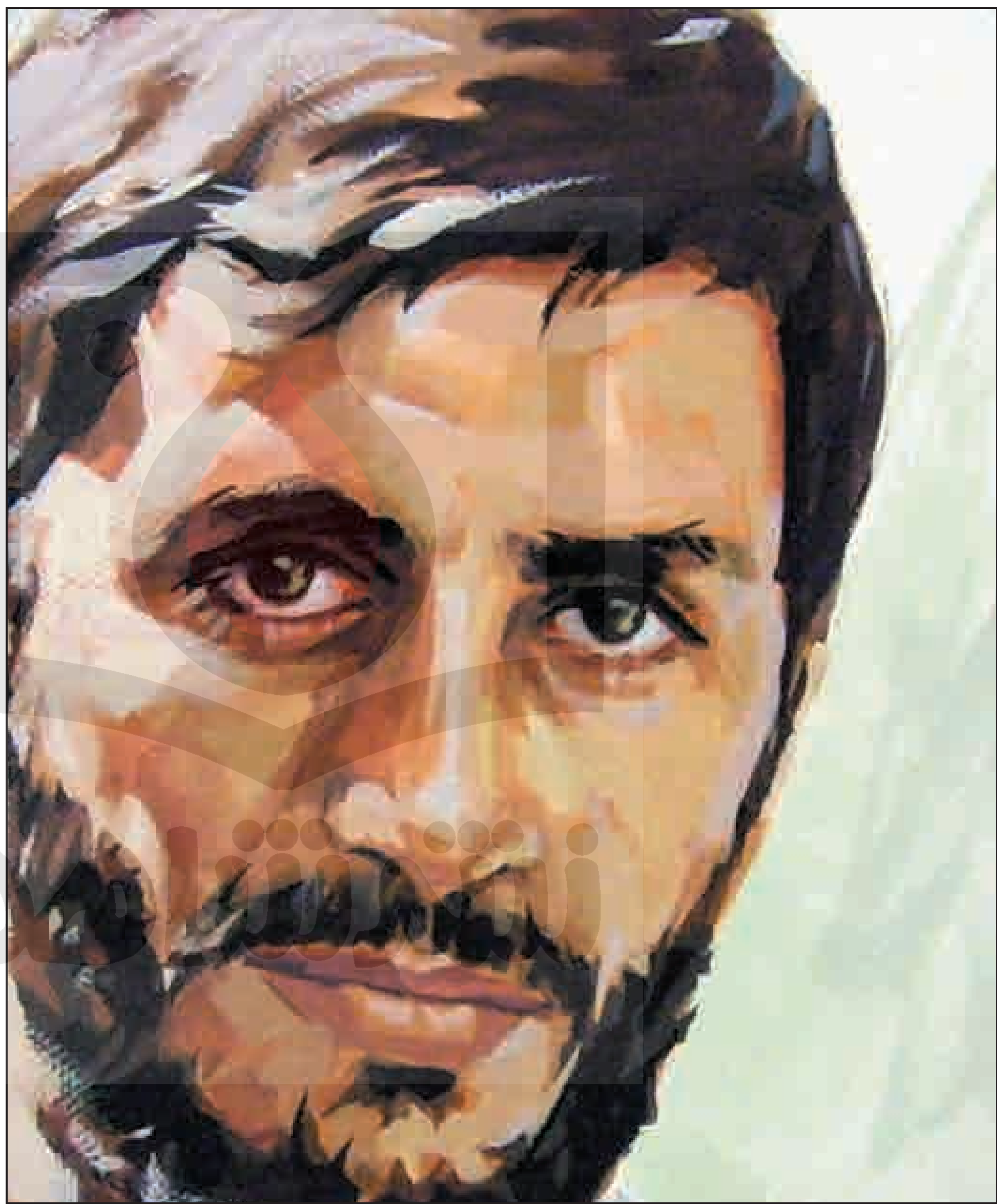
گام دوم Step 2

در مرحله بعد با افزودن سایه‌ی رنگ پوست و قسمت های دیگر چهره، لایه به لایه حالت و بافت صورت را نشان می دهیم و همچنین زیر رنگ لباس نیز در این مرحله گذاشته می شود تا کلیت پرتره نمایان شود. در رنگ گذاری لایه های قسمت های مختلف صورت، شیوه کار شبیه به تکنیک آبرنگ می باشد؛ با این تفاوت که دررنگ گذاری گواش می توان با رنگی که جسمیت بیشتر دارد، استفاده کرد و در مرحله پایانی برای نشان دادن نور بروی صورت با استفاده از رنگ سفید و ترکیب شده با رنگ متناسب استفاده کرد. در صورتی که در آبرنگ رنگ سفید به کار برده نمی شود و همچنین دراجزای کار با گواش می توان به‌جزئیات بیشتر در چهره پرداخت.

شـهید محمد ابراهیم همت : پیام من فقط این است که در زمان غیبت اطاعت محض از ولایت فقیه داشته باشید .

Mohammad Ebrahim Hemmat: My message is only one single recommendation: During the absence period)when Imam Mahdi is ansent(you obey the Velayat-e-Faghih)authority of qualified Faghih(whole-heartedly.

In the second Step, first the dark parts or shades like the margins of face, below the eyebrows, around the eyes and nose shades, will be ainted by using brown color and the other parts of skin will be painted with the major color. In the next Step, the face will be completely painted by lighter color. Before going to details, the proper color of the context will be also chosen. This makes the color of face and context more appropriate in terms of color degree and harmony. Therefore, there will be no intense changes in last Steps.

Step 3 گام سوّم

بعد از رنگ گزاری زمینه یا فضای منفی تابلو، سطوح مربوط به لباس را با انتخاب متناسب رنگ گذاری می کنیم .
در این بخش، سطوح مربوط به موی سر و ریش ابتدا با رنگ تیره با ترکیبی از رنگ سبز ، قهوه‌ای وقرمز حالت مو را بصورت طراحی رنگ گذاری می‌کنیم، و پس ازآن رنگ غالب زمینه را رنگ گذاری و موی سر را کاملاً پوشش می‌دهیم ، تا رنگ کمی خشک شود "یا اصطلاحاً کمی خودش رابگیرد"، تا برای تأکیدهای نور وروشنی و نقاط تیره‌ی موآماده شود، اکنون به جزئیات چهره شامل ابروها ، بینی ، پرداخت لب‌ها وخصوصاً چشم‌ها می پردازیم .

After painting the negative atmosphere, the parts of the clothes will be painted with proper color. Here, the parts related to the hairs and beard will be painted, at first by a mixture of green, brown and red in the form of designing and then the major color of context will be completely , painted. The hairs will be covered up till they become dry and ready for ., putting emphasis on light and dark points. Now we can go to the details of face as eyebrows, lips and especially eyes.

Step 4 گام چهارم

در تمامی مراحل نقاشی ، دقت در رعایت تناسب و تعادل اجزای صورت جهت حفظ شباهت امری لازم است .
دراین مرحله نورهای تأکیدی صورت وموهای سر و ریش ، رنگ گذاری و پرداخت حالت‌های آن انجام می شود.
با توجه به بارمعنایی نام **سردار جنگل** ، رنگ غالب زمینه با سبز و ترکیبی از تیره و روشن ها به تناسب زاویه نورِ صورت، به انجام می رسد .

In all Steps of painting, accuracy in observing proportion of the face components to keep the closest similarity is necessary.
In this Step, the emphatic lights of face, hairs and beard, painting and polishing will be done. Considering the meaning of Commander of Jungle, the major color of context is green and a mixture of shade and . lights regarding the light angle.

Commender of Jungle
(Mirza Koochak Khan)

سردار جنگل (میرزا کوچک خان جنگلی)

Demonstration **3** کوشش و تجربهٔ

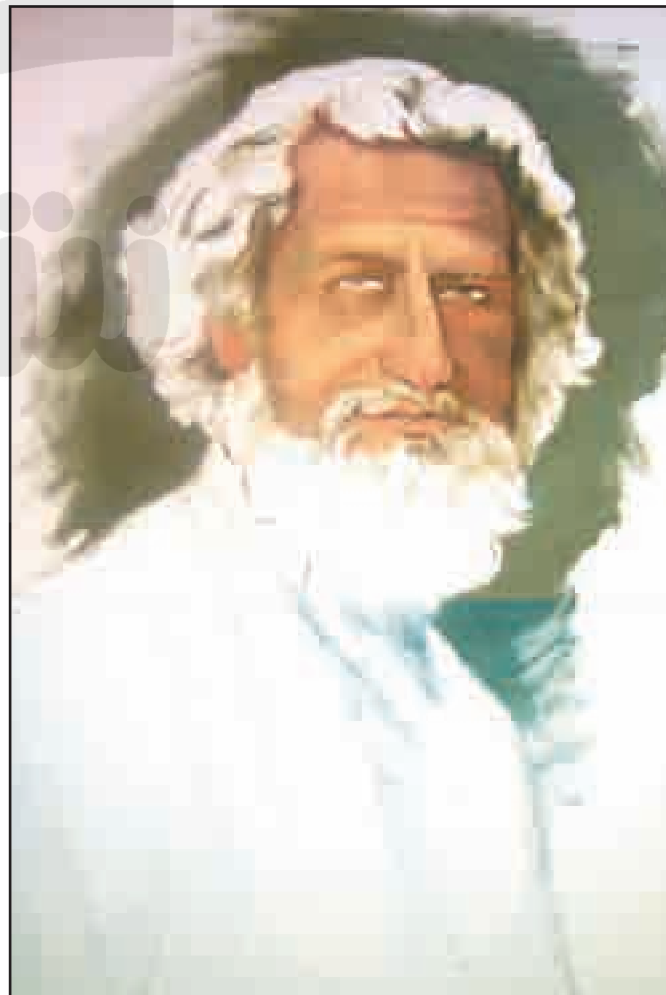

Step 1 گام اول

شروع کار بر روی بوم ، طراحی چهره است . برای طراحی روی بوم بهتر است از مدادرنگی قهوه‌ای روشن استفاده شود، زیرا مداد معمولی هنگام رنگ گذاری احتمال ترکیب شدن با رنگ را دارد ، به خصوص‌سطوح روشن رنگ پوست را چرک می کند.

اولین مرحله رنگ آمیزی با قلم مویی است که کار کرده است و موی آن کمی سفت شده باشد. با استفاده از قهوه‌ای و قهوه‌ای زیتونی نکات تأکیدی چهره را مجدداً بصورت طراحی رنگ گذاری می کنیم(بازخوانی طراحی را انجام می دهیم) این کار باعث می شود درحین نقاشی چهره تا مرحله‌ی پایانی شباهت خود را حفظ کند.

The first Step for working on board is face drawing. It is better to use light. brown pencil, because there is possibility of color mixing with usual pencils especially making the light color of skin dirty.
The first Step is painting with an old brush with hard hairs. Using brown and olive-brown color, the emphasized points of face will be re-painted (reviewing the design). This will result in keeping similarity of face until , the final Step.

Step 2 گام دوم

در مرحله دوم، ابتدا سطوح تیره یا سایه ها را با استفاده از قهوه‌ای ، مثل کناره های صورت، زیر ابرو، اطراف چشم ، وسایه‌های بینی ، با قهوه‌ای روشن و سبز زیتونی رنگ‌گذاری می شود و سطوح بعدی پوست را با رنگ غالب رنگ می گذاریم و در مرحله بعدی با رنگ روشن‌تر، پوست صورت را کاملاً پوشش رنگی می‌دهیم .

قبل از پرداختن به جزئیات، رنگ متناسب زمینه را نیز انتخاب ویا رنگ گذاری می کنیم . زیرا باعث می‌شود تناسب رنگی صورت و زمینه از لحاظ درجه و همخوانی رنگی بوجود آید. تا درمرحله پایانی جهت تکمیل کار، زیاد دچار تغییرات نشود .

سردار جنگل : مقصودی نداشته و ندارم جز حفظ ایران اسلامی از تعرضات خارجی و فشار خائنین داخلی .

Mirza Koochek Khan Jangali: We have and have had no purpose but protection of Islamic Iran against the foreign invasions and the pressures exerted by the domestic traitors.

گام سوّم Step 3

بعد از رنگ گذاری سطوح تیره و روشن پوست ، آماده سازی واجرای آستر یا زیر رنگ زمینه پشت تصویر(فضای منفی) و لباس ، کارهای این مرحله خواهد بود .

After painting of dark and bright parts of skin, preparation and carrying out for lining of background (negative andatmosphere) clothes will be done.

گام چهارم Step 4

رنگ گذاری چشم ها، خطوط تأکید لب وگوش و فضای باقی مانده موی سر وریش و همچنین نور لباس اضافه می شود و پرداخت نهایی زمینه و لباس نیز انجام می گردد. می توان گفت این تصویر در این گام، مرحله رنگ آمیزی "خیس در خیس" را می گذراند .

Painting eyes, lips and ear lines, the remaining of hairs and beard and the lights of clothes is added; plus the final polishing of context and clothes. We can say that here this picture is painted when it is still wet and not completely dry.

DR. Mostafa Chamran

شهید دکترمصطفی چمران

کوشش و تجربهٔ 4 Demonstration

Step 1 گام اول

بعد از طراحی روی بوم ، با استفاده از قلم موی تقریباً زبر و با استفاده از رنگ قهوه ای روشن و زیتونی بازخوانی طراحی صورت می گیرد.

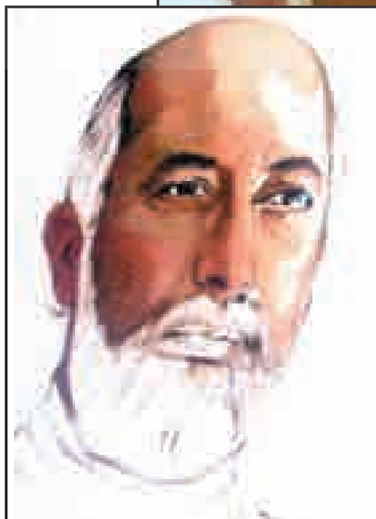
After drawing on the board, the reviewing must be done by using rough brush and bright brown and olive color.

Step 2 گام دوم

رنگ گذاری پوست صورت ، ابتدا از سطوح تیره آغاز وسپس رنگ‌های با درجه‌ی روشن تر ورنگ قالب پوست در فضای کلی صورت، انجام می شود.
در این گام، تاحدودی حالت کلی بافت صورت بوجود آمده است .

Painting of face. First, it begins with the dark parts and then brighter colors and the overall skin of face. In this Step, the general form of face has been created nearly.

شـهید دکتر مصطفی چمران : خدایا ! تورا شکر می کنم که لذت معراج را بر روحم ارزانی داشتی .
Mostafa Chamran: O my God! I express my gratitude to you who have bestowed upon my soul the pleasure of Ascent.

The Martyr Hojjat 01 Islam Mahallati

شهید حجت الاسلام فضل الله محلاتی

کوشش و تجربهٔ 5 Demonstration

Step 1 گام اول

در این مرحله حالت چهره یا پرتره، متفاوت با تصاویر دیگر می‌باشد. همانطور که مشاهده می‌شود پرتره با دست همراه است .
بعد از بازخوانی طراحی به شیوه کلاسیک، رنگ زمینه‌ی کل تابلوبا درجه‌ی رنگی‌متضاد کار شده است .

The manner of face in this Step differs with the other portraits. As you see, the portrait is along with the hand. After drawing according to classic method, the context of the tableau is painted with an antithetical color degree.

Step 2 گام دوم

در این مرحله رنگ گذاری صورت و لباس به شیوه‌ی کلاسیک فضای کلی کار با سایه روشن لازم و ملایم رنگ آمیزی شده، تا پس از خشک شدن کامل تا بلو، مجددا رنگ گذاری با دقت به جزئیات و ظرایف بیشتر همراه باشد .
در شیوه ی کلاسیک با توجه به ظرایف و جزئیات در هنگام اجرای کار بهتر است از چوب مخصوص جهت اتکای دست و همچنین قلم موهای گرد استفاده کرد.

As a classic way, the face and clothes are painted with dilute shade and light. To do so, after complete drying of tableau, re- painting must be more elegance and attention to the details. In classic method, it is better to use the especial stick to lean your hand on and round brushes, regarding the attention to the details.

Step 3 گام سوّم

حالت و آناتومی دست با استفاده از سایه روشن های رنگ پوست و متناسب با رنگ اطراف لباس رنگ گذاری و پرداخته شده است .

The anatomy and manner of hand has been painted using shades and lights of the skin and in accordance with the color of clothes' sides.

Step 4 گام چهارم

در این مرحله، بعد از خشک شدن کامل مرحله اول مجددا رنگ گذاری و ساخت و ساز با ظرایف و دقت بیشتر انجام شده است .

After complete drying, it is re-painted with more care and elegance.

امام خمینی : او در راه اسلام و انقلاب، تحمل سختی‌ها نمود و رنج‌ها کشید و با قامت استوار ایستادگی کرد .

Imam Khomeini: "He tolerated the hardships in the cause of Islamand revolution,
took pains and resisted with an unbendable upright situation."

The Martyr Major General Pilot Fakouri

شهید سرلشکر خلبان جواد فکوری

Demonstration **6** کوشش و تجربهٔ

Step 1 گام اول

به طور کلی در کادر بندی پرتره بین فضای مثبت و فضای منفی باید تعادل برقرار باشد .
در تصاویری که نگاه چهره از روبه رو نمی باشد(نم رخ) به سمت چپ یاراست باشد، فضای منفی روبه‌روی دید تصویر، باید بیشتر از پشت تصویر باشد تا تعادل وزیبایی کار بیشتر جلوه می کند .

Generally, in framing a portrait, there must be a balance between the negative and positive atmosphere. In pictures which he face's look is not direct, and instead it is toward the left or right side, the negative atmosphere of the front of face must be more than the behind, to show more beauty and balance.

Step 2 گام دوم

در این تصویر، در مرحله اول کار علاوه بر بازخوانی طراحی بر روی بوم، به بخشی از سایه های صورت، حالت مو و رنگ زمینه نیز پرداخته شده است .

In this picture, at first, after drawing the shades of face, hair style and color of context will be worked also.

Step 3 گام سوّم

در مرحله دوم، فضای کلی صورت با رنگ آمیزی سایه و روشن
وآستر اولیه، لباس ورنگ زمینه‌ی پشت تصویر با هارمونی رنگ
لباس کامل شده است .

The general atmosphere of face is painted with shades and lights and the pre-painting, clothes and the color of context are matched with the coJor of the clothes.

Step 4 گام چهارم

در این مرحله، حالت کلی صورت خصوصاً چشم ها کامل شده
وهمچنین پرداخت موی سر و اضافه کردن نورهای لباس و بافت
کلی لباس انجام رسیده است .

In this Step, the manner of face, especially eyes, is completed and also the hairs, clothes' lights and texture are done.

شهید سرلشکر خلبان جواد فکوری : این جنگ پایانش زمانی است که ما به دنیا اثبات کنیم ملتی هستیم که به زانو درنخواهیم آمد .
Javad Fakouri: This war ends only after we have proved to the world that we are a nation who will not kneel down.

The Martyr Avinee
شهید سید مرتضی آوینی

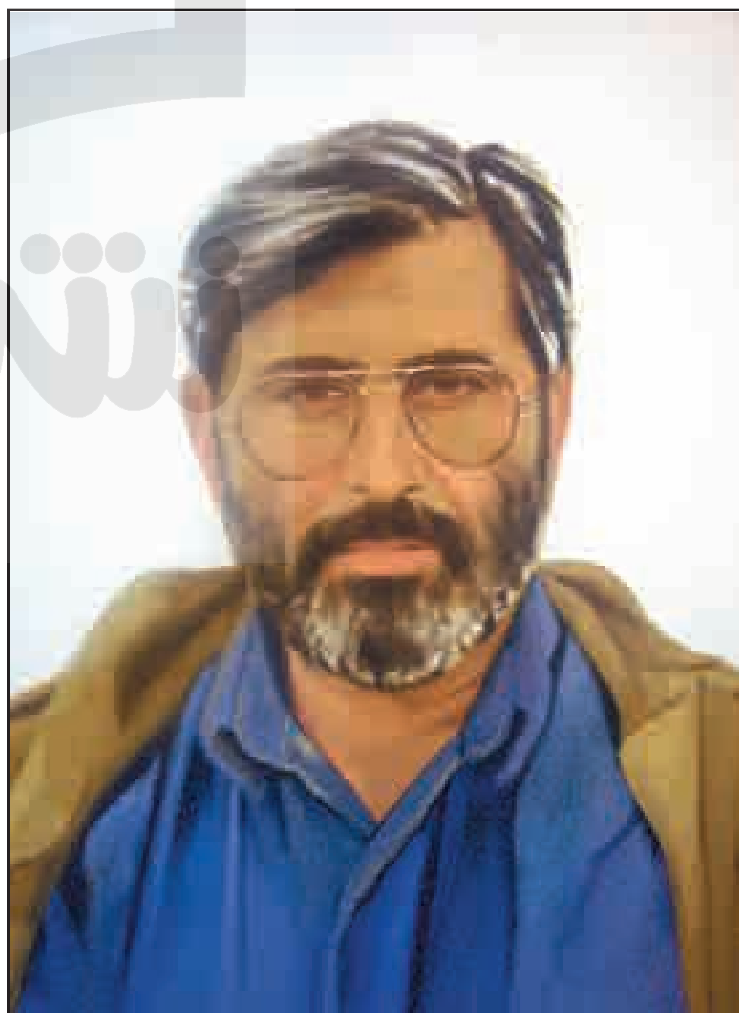

کوشش و تجربهٔ 7 Demonstration

Step 1 گام اول

در این تصویر، بازخوانی طراحی روی بوم با دقت و ظرایف بیشتر قلم گیری شده است؛ بطوری که شباهت اصلی شخصیت چهره در این مرحله نمایان است .

Here, the drawing of the picture on the board is done with more I care and elegance, so that the main similarity of the character's face is apparent.

Step 2 گام دوم

در مرحله دوم، علاوه بر رنگ گذاری فضای کلی صورت و مو، و رنگ زمینه‌ی لباس وریش نیز انجام شده است .

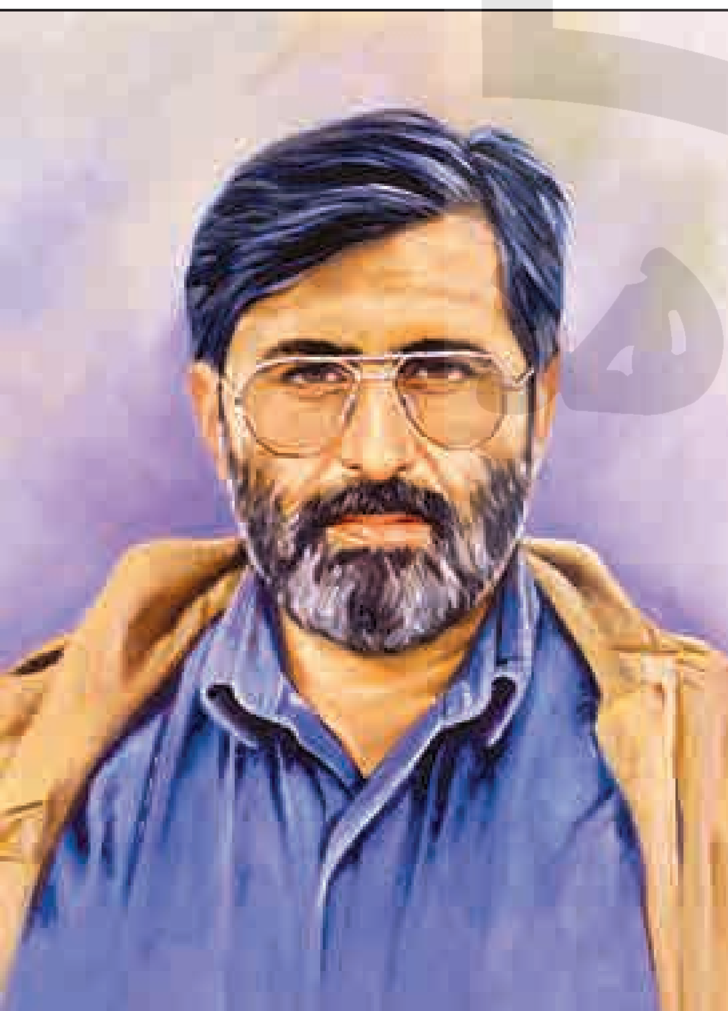
In second Step, besides the general atmosphere of face and hairs, the bear and clothes' context are painted.

گام سوّم Step 3

در این مرحله با رنگ آمیزی پشت تصویر یا همان فضای منفی تابلو با هارمونی رنگی پیراهن رنگ گذاری شده و نیز به جزئیات و همچنین نور لباس و مو، پرداخته شده است .

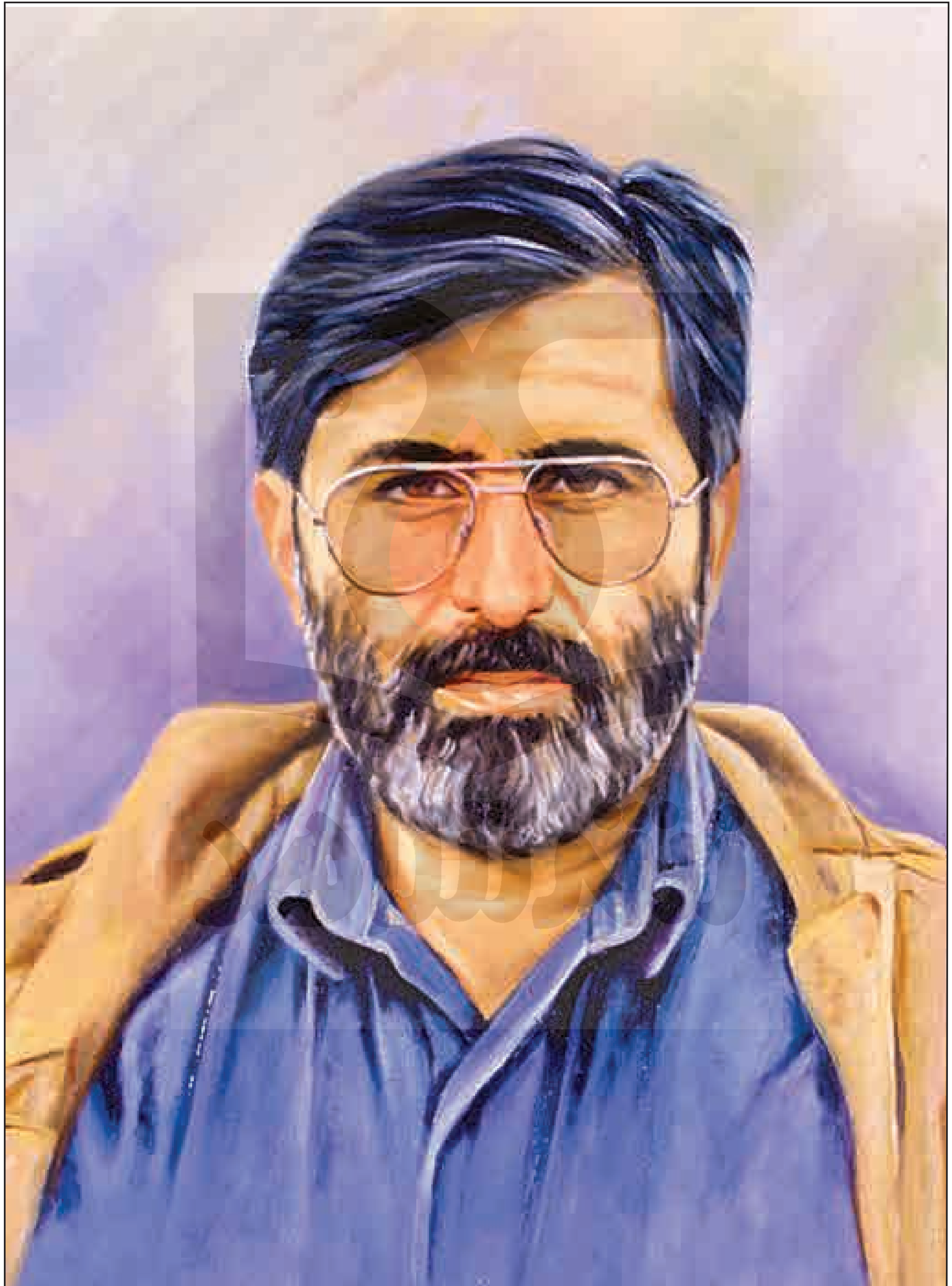
Considering the harmony of the shirt's color, the context of the . behind of the picture (the negative atmosphere) and hair and clothes' lights and the details are painted.

گام چهارم Step 4

در این مرحله، حالت کلی صورت خصوصاً چشم ها کامل شده وهمچنین پرداخت موی سر و اضافه کردن نورهای لباس و بافت کلی لباس انجام رسیده است .

In this Step, the manner of face, especially eyes, is completed and also the hairs, clothes' lights and texture are done.

سید مرتضی آوینی : سعی کردم "خودم" را از میان بردارم تا هرچه هست "خدا" باشد .
Seyed Moreza Avini: I tried to remove myself from the scene of my life in order that noting is present and existent but God.

گام سوّم Step 3

در این مرحله، فضای کلی صورت با سایه روشن برای رنگ پوست رنگ گذاری وهمچنین بخشی از رنگ لباس کار شده و فضای پشت تصویر و موی سر کاملاً پوشش رنگی داده شده است .

The general atmosphere of face is painted with light and shade for the skin and also some parts of the clothes. The background and hairs are completely covered by color.

گام چهارم Step 4

در این مرحله، نقاط مختلف صورت پرداخت شده است و همچنین خطوط تأکیدی و سایه روشن و بافت و جزئیات لباس انجام شده است .

Different parts of the face are painted and emphatic lines, light . and shades, texture and details of clothes are done.

Emir Sayyad Shirazi

شهید سرلشکر امیر صیاد شیرازی

کوشش و تجربهٔ 4 Demonstration

Step 1 گام اول

طراحی روی بوم با استفاده از مداد رنگی قهوه ای .

Step 2 گام دوم

در این تصویر نیز علاوه بر بازخوانی روی بوم، نقاط سایه صورت، حالت مو، رنگ زمینه پشت تصویر نیز رنگ گذاری شده است.

In this picture, besides drawing on the board, the shades of face, hair style and background are painted.

شـهید صیاد شیرازی : باید تا روزی که جان در بدن دارم، عاشقانه به اسلام عزیز خدمت نمایم .
Ali Sayad Shirazi: I must serve Islam passionately till I can breathe in my corpse.

The Martyr Majid Baghaee
شهیدمجید بقائی

Demonstration **9** کوشش و تجربه

Step 1 گام اول

در این تصویر، ضمن باز خوانی طراحی بر روی بوم بخشی از صورت مو و لباس رنگ‌گذاری شده و با توجه به اینکه فضای پشت تصویر و قسمتی از خودِ تصویر، سفیدی بوم باقی مانده، و کنتراست رنگی خوبی بوجود آمده است.

In this picture, besides drawing on the board, some parts of face, hair and clothes will be painted. Considering that some parts of the picture and its background have remained unpainted, this , whiteness makes a good contrast.

Step 2 گام دوم

در مرحله بعدی با اضافه شدن رنگ زمینه‌ی پشت تصویر، رنگ زمینه‌ی مو و ریش و شال از کنتراست رنگی تصویر مرحله‌ی قبل کاسته شده و یا اصطلاحاً هارمونی رنگی بوجود آمده است.
سپس فضای کلی صورت با رنگ آمیزی سایه و روشن آستر اولیه‌ی لباس ورنگ زمینه‌ی پشت تصویر با هارمونی رنگ لباس کامل شده است.

In next Step, by adding the color ,of background, the color of hair, beard and shawl, the contrast is reduced and a colored harmony has been created. Then the general atmosphere of face . is harmonized with the light and shade of the primary lining of clothes and the context of background with the color of clothes.

گام سوّم Step 3

در این مرحله، کلیات تصویر رنگی آمیزی شده و شکل کلی تصویر مشخص شده است .

In this Step, the entire picture is painted and distinguished.

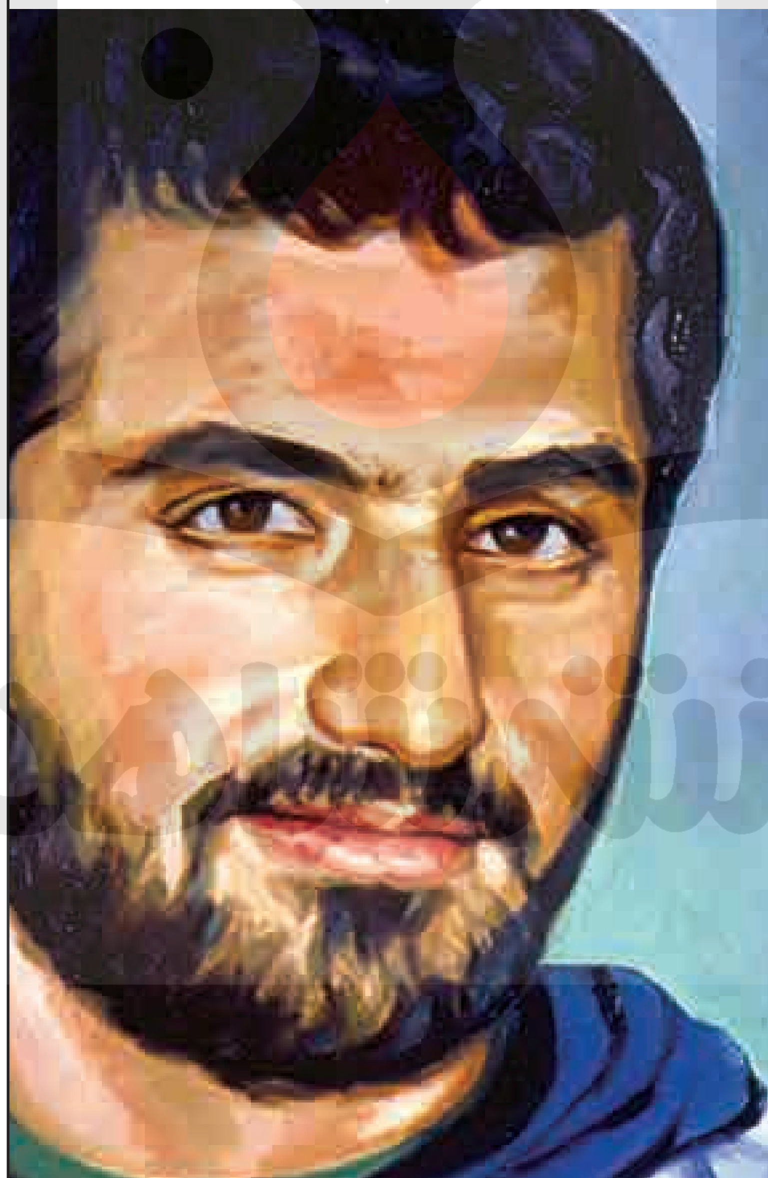
گام چهارم Step 4

در مرحله پایانی، نقاط تاکیدی و سطوح تیره مثل مو، ریش، خطوط چشم، لب و لباس انجام شده و همچنین نورهای موضعی در آخرین مرحله به آن اضافه شده است .

In the final stage, the emphatic points and dark parts like hair, beard, eye lines, lips and clothes are done and the local light is added.

شهید مجید بقائی : جنگ "ایثار" می خواهد و خون ، که پیامدش نصر الهی است .
Majid Baghaei: The War requires sacrifice and blood which result in Divine Victory.

The Martyr Hussein Fahmideh
شهید حسین فهمیده

Demonstration 10 کوشش و تجربه

Step 1 گام اول

در این مرحله با استفاده از رنگ قهوه ای و ترکیب زیتونی باز خوانی طراحی شده است .

In this Step, the picture is drawn by using brown and a combination of olive-green.

Step 2 گام دوم

در این مرحله، سطوح سایه‌ی صورت با استفاده از رنگ پوست تیره رنگ گذاری شده است .
در نقاشی بین دو لایه رنگی ، برای جلوگیری از کنتراست شدید باید از پاساژ رنگی استفاده نمود (حد وسط دو رنگ مجاور استفاده شود).

The shades of face are painted by the dark color of skin (average color). For painting between two layers, we must use a colored passage to prevent an intense contract (use average color of the two adjacent colors).

گام سوّم Step 3

در این مرحله، فضای کلی صورت حداقل با چهار درجه رنگی رنگ پوست از نقاط روشن سطوح سایه(حد وسط) و تیره رنگ گذاری شده است . با توجه به اینکه قسمت های دیگر چهره از جمله پوست و موو لباس و همچنین رنگ زمینه رنگ گذاری نشده است، بین صورت و فضای خالی بوم کنتراست شدیدی بوجود آمده است .

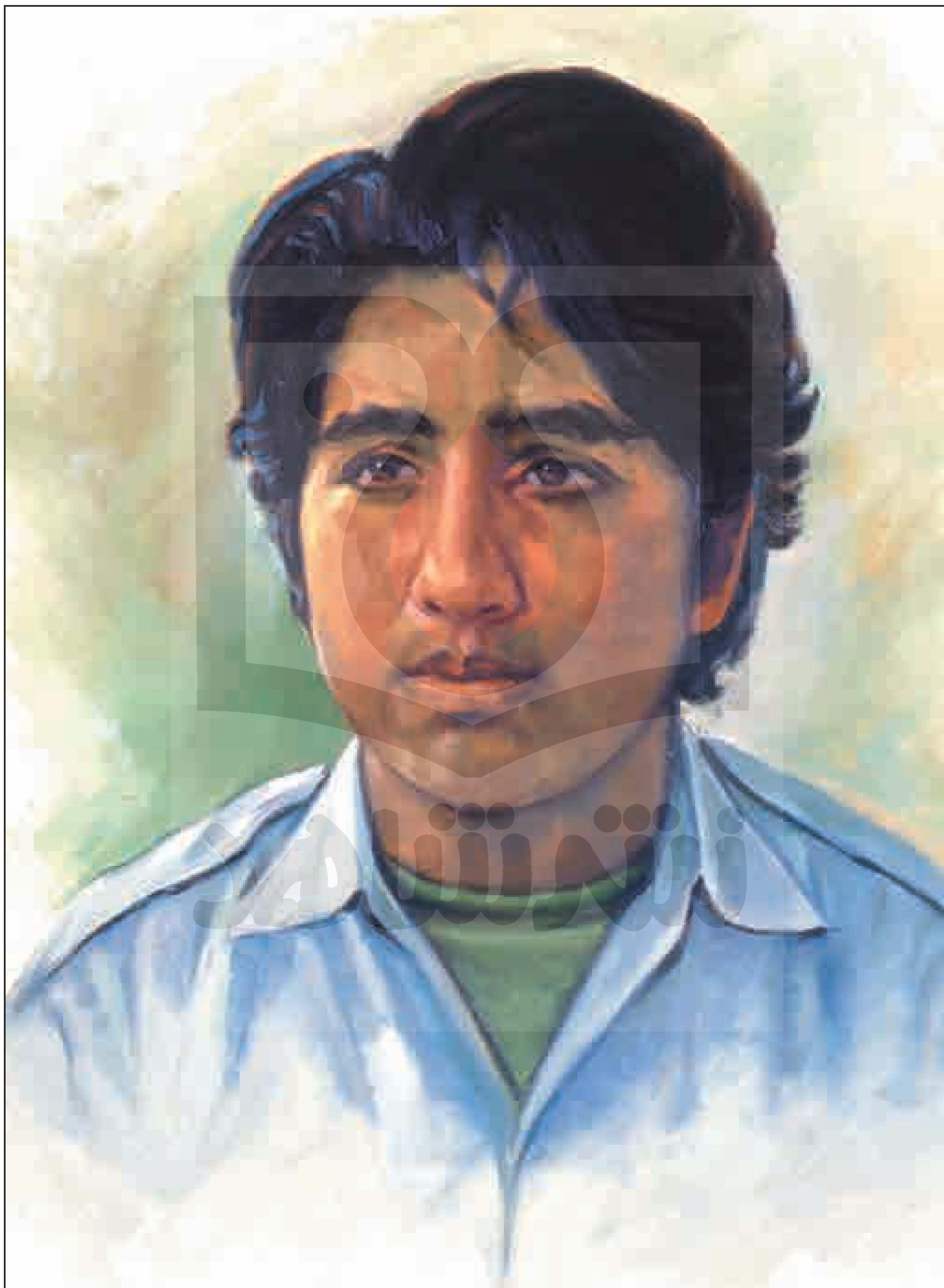
The general atmosphere of face is painted with at least four degrees of color of skin from the light points of the shade parts. Considering that the other parts of the face as skin, hair, clothes and the context are not painted, there is an intense contrast between the face and the uncolored parts of the board.

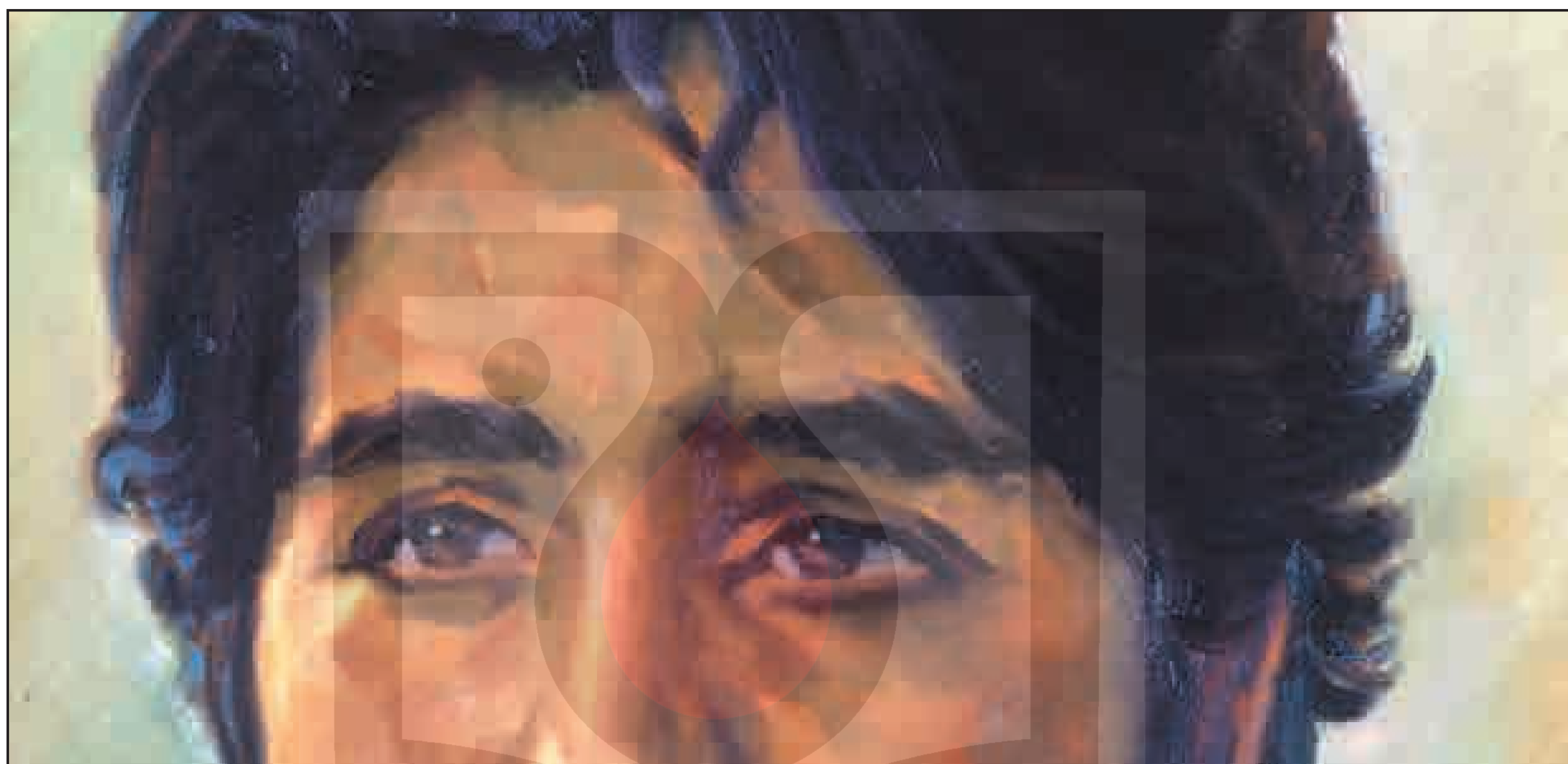
گام چهارم Step 4

در این مرحله، رنگ پشت تصویر یا اصطلاحاً فضای منفی تابلو و همچنین موی سر وبخشی از لباس رنگ گذاری شده است.
در این مرحله، هارمونی یا هماهنگی رنگی در فضای کلی تابلو بوجود آمده است .
این کار از شروع تا پایان در یک جلسه انجام شده است یا اصطلاحاً "خیس در خیس" کار شده است .

The background or negative atmosphere of the picture, hairs and parts of the clothes are painted. There is a harmony in general atmosphere of the picture.
This painting has been done in one session from the beginning up to the end, using "wet painting" technique.

امام خمینی : فهمیده نتیجه تربیت اسلامی بود .
Imam Khomeini : Fahmideh was the fruit of the Islamic Education.

نشر شاهد